

Životinje kao likovi u dječjoj priči

Vivoda, Lea

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:502398>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-20**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

LEA VIVODA

ŽIVOTINJE KAO LIKOVI U DJEČJOJ PRIČI

Završni rad

Pula, rujna, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

LEA VIVODA

ŽIVOTINJE KAO LIKOVI U DJEČJOJ PRIČI

Završni rad

JMBAG : 0303069804, izvanredni student

Studijski smjer : Preddiplomski stručni predškolski odgoj

Predmet : Dječja književnost

Znanstveno područje : humanističke znanosti **Znanstveno polje** : filologija

Znanstvena grana : teorija i povijest književnosti **Mentor**
: izv. prof.dr.sc. Kristina Riman

Pula, rujan, 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Lea Vivoda, kandidat za prvostupnika predškolskog odgoja (bacc.praesc. educ.) ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

Lea Vivoda

U Puli, 11.9.2020. godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Lea Vivoda dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Životinje kao likovi u dječjoj priči koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 11.9.2020.

Potpis
Lea Vivoda

SADRŽAJ :

1. Uvod.....	1.
2. Dječja književnost.....	2.
2. 1.Vrste dječje književnosti.....	2.
3. Dječja priča.....	3.
3.1.Podjela dječje priče.....	3.
3. 2.Važnost priče kod razvoja djece.....	5.
4. Dječja priča o životinjama.....	7.
4. 1.Motivi životinja u dječjoj priči.....	7.
4.2.Priča o divljim životinjama.....	8.
4. 3.Domaće i kućne životinje u dječjoj priči.....	18.
5. Značajke odabranih priča o životinjama.....	20.
6. Zaključak.....	22.
Literatura.....	23.
7. Sažetak.....	25.
8. Summary.....	26.

1. UVOD

Tema ovoga rada su životinje kao likovi u dječjoj priči. Životinje su dio dječjega svijeta i prožimaju sve aspekte djetinjstva. Likovi životinja oduvijek su prisutni u svim vrstama dječje književnosti. Prisutne su u dječjim pjesmama, pričama i romanima.

Dječja priča je književna vrsta s kojom se djeca susreću od najranije dobi. U radu su, stoga, navedene značajke dječje priče, klasifikacije dječje priče i naznačen je utjecaj koji imaju na dječji razvoj. Djeci je danas dostupan velik broj priča u kojima su likovi životinje, a mogu biti objavljene u zbirkama priča ili pojedinačno, kao ilustrirane knjige. Za potrebe rada odabrane su priče suvremenih autora koji pripadaju hrvatskoj i ostalim europskim književnostima, a u kojima su likovi različite životinje. Odabrane priče su klasificirane s obzirom na likove koji se u njima javljaju te su analizirane s obzirom na sadržaj i mogućnosti njihove primjene u radu s djecom rane i predškolske dobi.

2. DJEČJA KNJIŽEVNOST

Dječja književnost je književnost koja je namijenjena djeci. U definiciji dječje književnosti bitna su tri pojma: književnost, djeca i namjena (Crnković i Težak 2002).

Dječja se književnost često opisuje i definira kao književnost s dječjim likovima i junacima. Junaci tekstova koji se tradicionalno uvrštavaju u dječju književnosti nisu uvijek djeca, nego mogu biti i neljudski junaci kao, na primjer, životinje, fantastična bića i stvorenja (Hameršak i Zima 2015).

Hameršak i Zima (2015) navode primjere po kojima ljudi procjenjuju dječju književnost baš kao dječju. Navode da je za neke dječja književnost skup knjiga na dječjim policama u knjižnicama, drugi smatraju da su to knjige koje su čitali kao mladi, dok su za treće to knjige koje čitaju djeca.

Djeca su ljudi koji još nisu došli do zrelog stupnja tjelesnog i duševnog razvoja i u većini se stvari razlikuju od odraslih. Djeca su, za razliku od odraslih, ograničena u tjelesnim mogućnostima, u iskustvu i znanju, te u samostalnosti zadovoljavanja životnih potreba. Stoga je jasno da djeci ne može biti razumljiva i dostupna bilo koja knjiga (Crnković i Težak 2002).

Milan Crnković i Dubravka Težak (2002) navode kako se dječje shvaćanje svijeta bitno razlikuje od toga kako svijet vide odrasli. Dijete ne shvaća razliku između sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, ne razumije kategoriju vremena i prostora, kao ni brojne druge odnose, već ih postaju svjesni u kasnijim razdobljima svojega razvoja.

Hranjec (2006) navodi da postoje dva kriterija za pripadnost neke vrste dječjoj književnosti, a to su dob i struktura čitatelja. Knjiga je namijenjena djeci ako tematikom odgovara djetetu i njegovim interesima, a svojim izrazom ne izlazi iz okvira djetetovih mogućnosti recepcije.

Kod određivanja fonda dječje književnosti neophodno je promotriti dvije razdjelnice. Prva je razdjelnica ona koja dijeli dječju književnost od književnosti za mlade odrasle. Književnost za mlade odrasle tematikom, općim pristupom i izrazom mora izgledati drugačije u odnosu na dječju. Ona sadrži opširnija i složenija djela i teme koje nisu bliske dječjoj dobi. Druga razdjelnica dijeli dječju književnost od književnosti

za odrasle. Odrasli mogu čitati sve dječje knjige, a djeca ne mogu čitati knjige za odrasle. Knjige koje su namijenjene odraslima, neka djeca čitaju bez većih poteškoća. Na temelju tih tvrdnji neki negiraju potrebu za postojanjem dječje književnosti, dok drugi ta dijela svrstavaju u dječju književnost. pisci za djecu pišu za određenu publiku, a pisac ne samo da mora poznavati dječju psihu, već mora poznavati i duh djetinjstva (Crnković i Težak 2002).

Dječja književnost pozitivno djeluje na cjelokupni razvoj djeteta, proširuje njegova znanja, utječe na moral, oblikuje dobro ponašanje, omogućuje spoznavanje ljudskih odnosa i slično (Crnković i Težak 2002). Dječja književnost jest umjetnost koja se koristi riječima i opisuje život na jednostavan način, baš onakav kakav je djeci dostupan. Djeca ne proučavaju književno djelo, već ga čitaju i doživljavaju (Crnković 1980).

2.1. Vrste dječje književnosti

Kako navode Crnković i Težak (2002), postoje dvije skupine djela za djecu. Prvu skupinu čine: slikovnica, dječja poezija, dječja priča i dječji roman. Drugu skupinu čine tekstovi koji se ubrajaju u dječju književnost te čine djela koja izvorno nisu nastala za djecu, a to su: basne, roman o životinjama, pustolovni roman ili avanturistički putopisi, znanstvena fantastika i povijesni roman.

Hranjec (2006) tvrdi da su dva osnovna kriterija (dob čitatelja i struktura vrste) pokazatelji pripadnosti neke vrste dječjoj književnosti. Neke vrste dječje književnosti dijete će u potpunosti prisvojiti (slikovnica), dok će pripovijetka i roman biti prilagođene dječjoj recepciji.

Razlika između prve i druge skupine jest ta da književne vrste navedene u prvoj skupini pripadaju pravoj dječjoj književnosti dok je druga skupina granična.

3. DJEČJA PRIČA

Dječja priča je glavna i najopsežnija vrsta dječje književnosti. Ona je prva koja prati djecu od trenutka kada počinju usvajati jezični sustav i ne odvaja se od njih do kraja djetinjstva. Djetetu je priča vrlo bliska jer sadrži mnoge fantastične likove: divove, patuljke, vile, moćne vještice. Zato je priča najsvojtvenija vrsta dječje književnosti. Može se reći da je djetinjstvo bogatije ukoliko je ispunjenije pričom, a priča ukoliko je bliža djetinjstvu (Crnković i Težak 2002). Hranjec (2006) navodi da djeca rado čitaju priču i rado se poistovjećuju s njezinim svijetom.

Dječja priča dijeli se na narodnu ili umjetničku. Narodna priča je vrlo stara i postoji jednako dugo koliko i jezik. Usmenim putem se prenosila s koljena na koljeno (Crnković i Težak 2002).

Crnković i Težak (2002) navode da je znanost o narodnoj književnosti izgradila detaljnije podjele svih vrsta, a to se odnosi i na narodnu priču koja se dijeli na sljedeći način: mit, legenda, bajka, novela ili pripovijetka, anegdota ili šaljiva pričica. Umjetnička priča se razvila iz narodne tako da su u nju autori dodavali vlastite elemente, mijenjajući je sve dok se nije potpuno oslobodila od narodne priče (Crnković, 1987). Promjene se odnose na uvođenje opisa ambijenta i literarnog opisa prirode i likova koji će se izgrađivati kao karakteri (Crnković i Težak 2002).

3.1. Podjela dječje priče

Dubravka Težak (1991) navodi da uz pripovijetku i novelu postoje i drugi oblici kratkih proznih vrsta koji su kategorizirani u jednostavne oblike: mit, legenda, predaja, narodna bajka, crtica, anegdota i složenije oblike kao što su: umjetnička bajka, fantastična priča, pripovijetka i novela.

Dubravka Težak (1991) priču je još podijelila po strukturi na bajku, fantastičnu priču i na pripovijetku. Milan Crnković (1987) navodi da se priča dijeli po postanku na narodnu i umjetničku, te po osnovnoj strukturi na bajke i fantastične priče. Hranjec (2006) je priču podijelio na usmenu i pisanu.

Crnković i Težak (2002) navode podjelu dječje priče po tipu čudesnog, po efektu, po tradiciji, po elementu, po junacima, po završetku te po odnosu prema igri riječima. Po tipu čudesnog u priči razlikuju: mitološku, alegorijsku, hiperboličku i fantastičnu priču. Po efektu navode da priča može biti simbolička, filozofska, šaljiva ili humoristična, poučna, priča kao igra, moralistička priča te basna. Po tradiciji priču dijele na klasičnu, starinsku i modernu pri čemu navode da ova podjela ovisi o gledištima onog tko ih koristi. Po elementu priče navode kumulativnu priču, priču koja izgrađuje sustave suprotne postojećem na temelju nonsense alegorije i logike. Po junacima u odnosu na djecu razlikuju priču s djecom kao junacima i s junacima koji nisu djeca. Priče razlikuju s obzirom na završetak pa tako postoji priča sa sretnim završetkom, nesretnim završetkom i ne sretnim završetkom gdje je teško odlučiti radi li se o sreći ili nesreći. Zadnju podjelu koju navode je ona po odnosu prema igri riječima pa razlikuju priče bez igre riječima i one u kojima je naglašena igra riječima (Crnković i Težak, 2002).

3.2. Važnost priče za dječji razvoj

Roditelji su u strahu da će djeca izgubiti osjećaj razlike između stvarnog života i umjetničke stvarnosti zato je strah jedan od onih razloga zašto se roditelji zalažu za realnost u dječjoj priči. Ponekad se roditelji ne snalaze u doticajima s doživljajima svoje djece, pritom mislim na doživljaje situacije, likova, zla te nasilje nad nedužnima (Visinko, 2005).

Karol Visinko (2005) navodi da do svoje treće godine dijete nije sposobno pratiti priču, niti je za to zainteresirano, ali to ne znači da mu neće biti ugodno slušajući kazivanje priče u trenutcima kao što su prije sna ili u nekom kratkom predahu. U dobi od treće do sedme godine dijete može shvatiti cjelinu priče i sposobno je pratiti kraću

priču. Djeca najčešće postavljaju pitanja u vezi sa sadržajem priče te najčešće traže ponovno čitanje priče. Odnos između djece i likova je najsnažniji odnos. Negativnih likova u priči mora biti, radi odnosa dobra i zla, borba protiv istine i pravde (Visinko, 2005).

Bez iznenađenja sa radošću ili strahom dijete prisvaja pojave i likove kakvih u stvarnosti nema, prisvaja čudesno ili fantastično kao na primjer divove, patuljke, vile, moćne vještice te lako stjecanje žaljenih stvari. Dijete privlače likovi koji dolaze iz čudesnog svijeta, ako dijete počine čitati sa slikovnicom, to je dobar znak, za njegovu buduću čitalačku pismenost (Hameršek i Zima, 2015).

Pričom se izvrsno može razvijati jezični govor djece i bogatiti njihov rječnik. Priča je važna u životu djeteta za razvijanje njegove osjetljivosti za umjetničku riječ, ali i za bogaćenje njegova emocionalnog svijeta. Odgojitelji za svoje aktivnosti sa djecom smjernice najčešće traže u dječjim časopisima i časopisima za mladež, kao što su Radost, Smib, Modra lasta te Zvrk (Visinko, 2005).

4. DJEČJA PRIČA O ŽIVOTINJAMA

Romane i pripovijetke o životinjama možemo kraće nazvati i književnost animalistike. Hranjec (1998) ističe da je animalistika velika dječja književna tema, a da su mogućnosti njezine obradbe i pristupa višestruke. Životinja, najbliži čovjekov prijatelj, osobito djetetov, najčešće je opisivana antropomorfno. Ili je time pisac još više želio tu životinju približiti čovjeku, ili je posrijedi alegorijska funkcija. Naime, životinje svojim ponašanjem upućuju na osobine ljudi, one govore, svađaju se.

Dubravka Težak (1991) navodi da su životinjski likovi ili motivi jako zastupljeni u dječjim pričama. Postoje dva osnovna postupka u prikazu životinja: antropomorfni (kada životinje poprimaju ljudske osobine) i naturalistički (teže što vjernijem i realističnijem prikazivanju životinja).

Milan Crnković i Dubravka Težak (2002) tvrde da se u romanima o životinjama životinjski svijet prikazuje svijet onakav kakav zapravo jest na temelju zapažanja i proučavanja. Pisac romana o životinjama odlikuje se pravom mjerom u odnosu na dva segmenta, a to su: dobra fabula (napetost i živi likovi) i autentična, ničim povrijeđena podloga stvarnog života. U zbiljskom su životinja prikazane onakve kakve jesu (Diklić, Težak, Zalar, 1996).

4.1. Motivi životinja u dječjoj priči

Crnković i Težak (2002) navode da se u dječjoj književnosti životinje prikazuju na različite načine. U poeziju ulaze kao doživljaj prirode, u narodnoj priči nastupaju kao pomagači ili neprijatelji junaka, a katkad i kao smiješni samostalni junaci.

Crnković (1966) ističe četiri različita pristupa prikaza životinja: antropomorfno prikazivanje životinja gdje antropomorfnosti nije svrha da podcrtava zbiljske osobine životinja, nego ima druge ciljeve; zatim prikazivanje životinja s dodavanjem nekih ljudskih osobina (govor), ali te dodane osobine samo brže i jednostavnije informiraju o onome što životinja osjeća i čini. Treći pristup čini realističko opisivanje životinja na temelju zapažanja i četvrti pristup koji podrazumijeva kombinaciju umjetničkog i znanstvenog opisivanja životinjskog svijeta gdje su znanstveni podaci uklopljeni u doživljaj prirode.

Hameršak i Zima (2015) navode razliku između antropomorfnog i realističnog prikazivanja životinja. Odjevene ili govoreće, nerijetko u očito ljudske odnose i probleme zapletene životinje, samo su krajnji primjeri antropomorfizma.

4.2. Priče o divljim životinjama

Velik broj priča kao glavne likove ima životinje koje žive u divljini. Mnoge od njih postale su dio dječjega odrastanja jer ih djeca doživljavaju u prvom redu kao plišane igračke ili simpatične antropomorfizirane junake iz slikovnica i animiranih filmova.

U ovom poglavlju analizirat će se slijedeće priče u kojima su junaci divlje životinje: *Medvjedica Marta i šareni planinski čaj* autorice Erike Katačić, *Medo i klavir* autora Davida Litchfielda, *Hrkalo* autorice Jelene Pervan, *Divovsko skakutalo* autorice Julie Donaldson, *Gospa zečić drijema* autorice Julie Donaldson i autora Axela Schefflera, *Suli u avanturi* autorice Maje Šimleše, *Orangutan se boji* autorice Sophie Holmqvist, *Vuk koji je ispao iz knjige* autorica Thierry Robbertechta, autorice Orianne Lallemand, *Vuk koji je slavio rođendan i Priča o vučiću Grgi* autorice Sanje Pilić, *Ogledalce* autora Grigora Viteza. *Duboko u šumi* autora Cristophera Corra, *Lav i ptica* autorice Marianne Dubuc, *Zrikoslav i Mrzorad* autora Zorana Pongrašića, *Riba duginih boja i mali stranac u nevolji* autora Marcusa Pfistera, *Alba- riba koja živi sto godina* autorice Helene Hawthorne, *Pužica kitova družica* autorice Julie Donaldson i *Velika avantura maloga pingvina* autorice Melanie Joyce.

U priči Erike Katačić Kožić *Medvjedica Marta i šareni planinski čaj* autorica priča o veselim zgodama medvjedice Marte i njezine majke. Mama medvjedica upoznaje medvjedicu Martu sa svakodnevnim životnim potrebama od traženja hrane do igre. Medvjedica Marta se u priči javlja kao veselo, šašavo, nestašno, razigrano malo mladunče koje prvi put izlazi iz brloga u potrazi za hranom. Marta pjeva i stupa preko livade, prevrće se i valja po poljskom cvijeću i travi (Katačić Kožić 2016:16). U priči se uz medvjedicu Martu nalazi brižna, požrtvovna majka koja u stopu prati i uči svoje mladunče kako bi bilo spremno za život bez nje. Ona se jako brine, pazi i voli svoje mladunče te ga upozorava na bilo kakve nezgode koje ga mogu snaći. „ – šašavi moja smeđi medvjediću! Napravio si planinski čaj u potoku!“ (Katačić Kožić, 2016:21). Iako majka medvjedici Marti daje upute o ponašanju, ona zaigrano promatra svijet oko sebe: „Ali dok mama medvjedica pjesmicom uči Martu kako se treba ponašati, jedan leptir sleti ravno Marti na nos. I umjesto da svojim velikim ušima sluša što joj mama govori,

ona osluškuje lepet krilaca“ (Katačić Kožić, 2016:8). Majka medvjedica je prikazana kao jako požrtvovna i brižna majka. Majka i mladunče prikazani su kao iznimno povezani: „Marta i mama medvjedica smjeste se zagrljene u svom brlogu“ (Katačić Kožić, 2016:33).

U priči Davida Bedforda pod nazivom *Mama medvjedica i mali medo* mali medvjed želi narasti i biti velik kao njegova majka. Mama medvjedica mu opisuje kako je to kada si velik i odrastao: “Pokazat ću ti kako izgleda biti velik i odrastao“, rekla je mama medvjedica.“ Popni mi se na leđa!“ (Bedford, 2017: 9), a na kraju dana oboje se slažu da mali medo još nije spreman odrasti jer je još zaigrano mladunče kojemu je potrebna majka i da je svojjoj mami medvjedici najbolji takav kakav jest.

David Litchfield napisao je priču pod nazivom *Medo i klavir*. Radnja priče započinje kada je jednog jutra medvjedić šetao šumom i naišao na čudnu stvar koju nikad prije nije vidio. U strahu ju je dotaknuo i ta čudna stvar počela je proizvoditi čuda zvuk. Uplašen zvukovima klavira otišao je u svoj brlog te se sutradan vratio. A onda jednog dana medo je shvatio kako iz čudne stvari izlaze lijepi zvukovi. Svirajući, medo je bio sretan, zvuk je odzvanjao cijelom šumom. Slušajući ugodne zvukove ubrzo su i ostali medvjedi došli slušati svirku. Jedne večeri na čistinu došla je djevojčica s ocem. Vidjeli su medvjeda kako svira te su ga pitali želi li poći s njima u grad vidjeti svijeta. Medo je puno razmišljao, znao je da će mu nedostajati prijatelji i ponajviše šuma, ali otišao je. Kad je vidio da svugdje u gradu piše njegovo ime, znao je da je napravio pravu stvar. Rasprodao je puno koncerata, ljudi su mu pljeskali i stalno su mu se divili. Snimio je medo mnogo albuma, osvajao nagrade svi su saznali za njega. Navečer kada cijela pomutnja prestane, medo je u mislima sa svojim prijateljima i šumom koji mu jako nedostaju. Bez puno razmišljanja medo se odlučio vratiti u šumu, no tamo ga je dočekalo zbunjujuće iznenađenje. Nikog od prijatelja niti klavira nije bilo na onom mjestu gdje je na početku svirao: „Medo se zabrinuo da su ga njegovi prijatelji zaboravili ili da se ljute jer ih je napustio“ (Litchfield, 2017:26), ali to nije bila istina. Pravo iznenađenje za medu se spremalo dublje u šumi. Svi prijatelji i klavir čekali su medvjeda da ga iznenade te su mu rekli kako nisu ljuti nego naprotiv da su ponosni na njega. Medo je shvatio da gdje god da ode njegovi prijatelji će mu biti u mislima, te im

je medo ispričao kako je živjeti u gradu i ponovno svirao na klaviru, ali ovaj put pred najvažnijom publikom.

U priči Jelene Pervan nazivom *Hrkalo* radi se o jednom neobičnom medvjediću koji je u snu glasno hrkao: „Toliko je glasno hrkao da su ga šumski stanari još dok je bio medvjedić prozvali Hrkalo“ (Pervan, 2013: 2). Hrkalo je buc masti, čupavi stvor koji nikada nije izlazio iz pidžame, bio je uvijek uspavan i rijetko kada je bio budan: „Svaki dan i svaku noć u svojim snovima kopam rovove i pribavljam med, berem voće i kuham zimnicu“ (Pervan, 2013: 2). U priči se spominje doktor Dabromir Dabrović kojega su mama i tata medvjed pozvali da pregleda Hrkala boluje li od koje bolesti. Doktor je dao Hrkalu napitak „...dajte mu ovaj napitak. To je mješavina biljke budnice i čička razbudnička.“ (Pervan, 2013: 5). Od toga se Hrkalo treba probuditi, ali mu ni napitak nije pomogao. Na njegovo hrkanje svi su se žalili: „Ne trebaju nam takvi što odgajaju lijenčinu kao što je Hrkalo – složili su se i ostali“ (Pervan, 2013:8). Na poslijetku stanovnici šume su otjerali Hrkala i njegovu obitelj i šumski su se stanovnici počeli buditi naspavani i odmorni, ali s vremenom su se počeli osjećati loše jer su ih otjerali. Dok je Hrkalo hrkao u drugoj šumi, jer su ga ostali stanari otjerali, nije bio niti svjestan da je svojim hrkanjem spasio malog vučića koji se branio od zlih lovaca i svi su bili sigurni, spašeni zbog Hrkala: „Mama! Hrkalo me spasio! – viknuo je mali vuk i zagrlio svoju uplašenu mamu vučiću“ (Pervan, 2013: 16). Nakon što su otjerali Hrkala i njegovu obitelj stanovnicima šume je nedostajalo hrkanje pa su mislili da su možda i oni bolesni. Liječnik im je rekao da su svi oni bolesni jer su otjerali svoj lijek: „Svi smo bolesni. Za naše probleme postoji samo jedan lijek, a mi smo ga otjerali“ (Pervan, 2013:13). Stanari šume su zaključili da ne mogu bez Hrkalovoga hrkanja te su krenuli u potragu za Hrkalom i njegovom obitelji. Kad su ih našli, nagovorili su ih da neka se vrate kući jer su vidjeli da ne mogu bez hrkanja: „I tako se Hrkalo vratio svojim susjedima i nastavio sanjati.“ (Pervan, 2013 : 17).

Priču *Divovsko skakutalo* napisala je Julia Donaldson. Radnja ove priče započinje kada jednog dana zec krene prema svojoj jazbini, a iz nje se začuo glasan povik : „Ja sam divovsko skakutalo i strašan sam, ne baš malo“ (Donaldson, 2017:2). Zec se uplašio te je pozvao mačku da se ušulja unutra i zaskoči divovskog skakutala. Kada se mačka spremila ući u zečevu jazbinu, opet se začuo povik: „Divovsko sam skakutalo

i zgnječit ću te kao buhu, ako mi se bude dalo“ (Donaldson, 2017:6). Uplašena mačka pozove medvjeda u pomoć, medo kaže: „Ne brini se, pružit ću unutra svoju kosmatu šapu i zviznuti ga“ (Donaldson, 2017: 8). Kad se medo uputio k zečjoj jazbini i gurnuo unutra svoju šapu, opet se začuo povik: „Divovsko sam skakutalo i rado ću u tvoj palac poput pčele zarit žalac“ (Donaldson, 2017:10). No niti medo nije uspio uhvatiti divovsko skakutalo pa je pozvao u pomoć slona. Slon je stupajući krenuo prema zečevoj jazbini da će uhvatiti skakutala, kojega se svi boje, te se ponovno začuo glasni povik iz jazbine: „Ja sam divovsko skakutalo zato ti je bolje, briši- jer od stabla ja sam viši“ (Donaldson, 2017:14). Prestrašeni slon od silnog straha skoči na stablo gdje je vidio mamu žabac. Objasnio joj je da se u zečevoj jazbini nalazi strašno divovsko skakutalo. Mama žabac se uputila prema jazbini i rekla svim životinjama: „Sada ću ga pozvati da izađe van“ (Donaldson, 2017:16) i obrati se skakutalu: „Reče: odmah van, divovsko skakutalo!“ da vidimo tko si ti! brojat ću do tri!“ (Donaldson, 2017:19). Iz jazbine je iskočio mladi žabac, a ostale životinje su se samo slatko nasmijale.

Maja Šimleša je napisala priču *Suli u avanturi* u kojoj se radi o pronalasku prijateljstva. Dugovrata žirafa Suli je u potrazi za društvom i nitko ju u krdima nije prihvatio. Jednog dana Suli je dolutala do jezera jer je bila žedna i gladna te je ugledala krdo zebri. Prišla im je u nadi da će ju prihvatit u stado, ali zebre su se čudile. Nisu je prihvatili jer joj je krzno smeđe, nije ista kao one. Zebre su otišle, a žirafa Suli je ostala bez društva i hrane. Hodala je dalje i naišla na jezero u kojem je primijetila svoj odraz. Više nije bila tužna i krenula je veselo u novu avanturu. Usput sretno bivole koji pasu travu, priđe im sva pogrbljena i predloži im: „Hej dečki, sreća da sam vas srela, danima nisam ništa jela. Već predugo lutam sama, a dalje sad mogu s vama!“ (Šimleša, 2017: 11). Bivoli ju nisu pozvali u svoje društvo zbog njezinog dugog vrata. Kad se više nije nadala pronalasku prijatelja, prišla je lavovima i objasnila im situaciju, no čim je čula riku pobjegla je glavom bez obzira. Došla je do šume gdje je srela majmune, pa ih je kanila oponašati. „Majmune je, zamislite, glumit htjela, s bananom u ustima na granu je sjela“ (Šimleša, 2017: 17). Nisu je ni majmuni htjeli u svoj čopor. Sunce se spustilo i jedna žirafa nije mogla razumjeti zašto ju nitko ne želi. Gledala je sama oko sebe, kad najedanput do nje je došao slon koji joj je pružio hranu, dom i prijateljstvo. On joj je bio jedini prijatelj koji ju je shvaćao i prihvatio baš onakvu kakva je, sa dugim vratom i

dugim nogama. Bivoli su bili jako sretni što si je Suli našla prijatelja. Sve novine pisale su o prijateljstvu žirafe i slona, čak je i žirafi trbuh prestao kruliti od gladi.

Sophie Holmqvist napisala je priču *Orangutan se boji*. Radnja priče počinje u džungli kada orangutan ne može spavati jer mu stalno dolaze opasne stvari pred oči. Čuo je neobične stvari u mraku dok je pokušao zaspati jer mu je sutra rođendan i ima rođendansku zabavu na koju dolaze svi njegovi prijatelji. Pokrio se palminim listom koji je navukao do nosa. Stiglo je jutro, orangutana je probudila ptičica koja mu je pjevajući poželjela sretan rođendan. No, slavljenik je razmišljao je li uopće pametno slaviti rođendan kad je tako uplašen. Krenuo je prema rijeci da se okupa, a u vodi je stajao tigar. Gundao je kako ne može prijeći rijeku jer mu je smetao trupac. Orangutan odmah skoči u rijeku, odmakne trupac pa tigar prijeđe rijeku, a usput se orangutan okupao. Hodajući dalje kroz džunglu, sreo je slona. Orangutan i slon su se uplašili miša koji je izgubio braću i sestre te mu je orangutan pronašao ostatak obitelji koji je bio iza kamena na kojemu je stajao slon. Miš mu zahvali. Slavljenik ugleda pandu na grani zamoli ju da se spusti da se igraju, ali panda mu kaže da ako sada siđe da se poslije ne bi znala više popeti nazad na granu. Hrabri orangutan popne se na stablo i spusti pandu na tlo. On nastavi dalje džunglom kad na svom putu umalo zgazi pitona, koji mu kaže: „Ti si hrabar, vidio sam to svojim očima. Dovoljno si hrabar da budeš moj prijatelj, reče piton“ (Holmqvist, 2018:15). Orangutan ga je pozvao na proslavu, a piton sav sretan pristane. Sve životinje pomogle su ukrasiti izvor, a s orangutanom je došao i piton kojega su se svi ostali bojali, no orangutan im objasni da on nije opasan nego da je samo htio biti dio okupljenog društva. Životinje su ga prihvatile i slavlje je trajalo do kasno. Piton i orangutan su se zajedno stisnuli i napokon je orangutan mirno mogao spavati jer zna da je piton blizu njega.

Thierry Robbertecht napisao je priču pod nazivom *Vuk koji je ispao iz knjige*. Priča započinje kada je Sofiji ispala priča s police, jer su bile pretrpane, te je iz jedne knjige ispao vuk koji je bio strašan i crn kao noć, ali jako se prestrašio kad se sam našao u tuđoj sobi. Prvo je potražio sklonište ispod svih Sofijinih knjiga, ali problem mu je predstavljao mačak koji je spavao u krevetu. Vuk se toliko prestrašio da se i sam htio vratiti u svoju knjigu, ali ga je ovca istjerala pa je odlučio vratiti sa druge strane gdje su bili ostali vukovi koji su mu rekli: „Sad se stiže? Pa priča je sad već gotova! ma

bravo prvoklasna bezobzirnost!“ (Robberecht, 2017:7). Uspio je pobjeći mački tako da se je popeo na najvišu policu i pokušao ući u prvu knjigu, no to nije bila njegova priča, nego priča o princezama. Mačka je i dalje čekala vuka, a on je u jednu priču o dinosaurima iz koje je brzo pobjegao jer je shvatio da tamo ne pripada. Mačka ga je i dalje čekala pa on opet skoči u priču, prvu koju nađe, i eto ga u šumi. Tamo je ugledao uplakanu djevojčicu kako sjedi na srušenom stablu te joj priđe i upita zašto plače, a ona mu je odgovorila da je krenula prema baki i tu se trebao pojaviti vuk koji se nije pojavio. Na kraju su zajedno krenuli prema bakinoj kući.

Orianne Lallemand napisala je priču *Vuk koji je slavio rođendan*. Sama radnja započinje jednog ljetnog poslijepodneva kada je Alfred pokucao na vukova vrata i upitao ga želi li se igrati nogomet s ostalima. Vuk se pridružio društvu i utakmica je počela. Najprije su vodili crveni, a kad je vukov tim zabio gol, pobjeda je bila na strani plavog tima. Nakon završetka, vuk je svih pozvao na njegov rođendan, no svi su rekli da imaju važnijeg posla od njegovog rođendana. Bijesan vuk hodao je šumom dok nije naišao na neobičnu bocu. „Bila je to neobična boca, sva pozlaćena i s nevjerojatno ukrašenim čepom“ (Lallemand, 2018:10). Znatiželjan vuk dotaknuo je bocu koja mu je došla ispuniti tri želje. Vuk je najprije zaželio biti negdje drugdje, što dalje moguće. Zatvorio je oči i probudio se na Marsu, na velikoj crvenoj ravnici punoj rupa i kamenčića. To mu se nije svidjelo pa je poželio biti na rajskom otoku. Tamo je samo jeo, spavao, kupao se i mislio na svoje prijatelje. Da mu ne bude dosadno, krenuo je istraživati otok u nadi da na njemu nema zmija jer ih se jako boji. Dohvatio ga je i zarobio piton pa je vuk zaželio i treću želju, a ona je bila da se vrati u šumu. Kad se probudio u šumi, naišla je mudra sova koja ga je posvuda tražila. On je na to odgovorio da je zaspao u šumi. Nakon toga, sova mu je pokazala put kući. U dnevnoj sobi ga je dočekaao veliki paket. Vuk se približio kutiji iz koje su iskočili njegovi prijatelji i obasuli ga konfetima. Vučica pruži vuku kovertu, vuk otvori i stade čitati, a u pismu piše: „Dragi vuče, upravo si osvojio tjedan dana na moru s najboljim prijateljima na svijetu. Polazak: nakon zabave! Tvoji prijatelji koji te vole.<< Sretan rođendan (Lallemand, 2018:29). Vuk se okrene prema uzvanicima i kaže da se danas neće zavaliti u svoj krevet nego će slaviti svoj rođendan.

Sanja Pilić napisala je priču *Priča o vučiću Grgi*. Radnja priče započinje rođenjem vučića Grga koji je ugledao mamino lice te je upoznao mamu Milu. Brat i dvije sestre smijali su mu se i rugali jer je bio najmanji vučić u brlogu. Nakon igre, u brlogu je upoznao tatu Hinka: „I dok smo se tako zabavljali, ugledao sam prekrasnog sivog vuka“ (Pilić, 2005: 5), koji se radovao naučiti Grgu razne stvari. Vučić Grga se sjetio kako mu je mama pričala bajku o Crvenkapici te je jednom otišao s tatom u lov i tada je prvi put vidio lovce. Drugi put je sam Grga otišao daleko od kuće, prešao je cestu jer ga je zanimalo što se nalazi s druge strane i pritom ga je skoro zgazio auto. Srećom, otrčao je do stabla gdje je sjedio vuk samotnjak kojemu nije bilo jasno što tako mali vuk radi sam u šumi. Jednog dana, slušajući svoje srce, naletio je na vučiću Lenu u koju se odmah zaljubio. Stvorio je svoju obitelj sa Lenom. Dok su očekivali prinovu, vučić Grga je obećao svojoj Leni da kad budu dobili vučiće da će im i on čitati bajke prije spavanja.

Grigor Vitez napisao je priču *Ogledalce*. Radnja priče počinje na šumskom proplanku gdje je u travi ležalo ogledalce. Nitko nije znao od koga je. Šetajući šumom zec ugleda ogledalce, pogleda u njega svoj lik. Promatrajući sliku mislio je da ju je izgubio, ali se nije mogao sjetiti kada. Slušajući zeca, naiđe vjeverica koja na početku nije vjerovala da si je zec našao izgublenu sliku, te stade i ona pred ogledalce i pogleda u njega i vidi svoj lik. Dok su se oni prepirali oko toga čija je to slika, sa stabla sleti šojka kreštalica te ih upita zašto se prepiru, a zec i vjeverica na to kažu da su našli svoju sliku pa neka šojka pogleda čija je. Stade šojka pred ogledalce i reče: „Kako se možete svađati kad je ovo moja slika! Što vam je? Zar ne vidite moj kljun na njoj, a nijedno od vas dvoje nema kljun“ (Vitez, 1999:11). Čuo je to i medo koji je prolazio šumom i približio se da vidi što se to događa, a tamo ga je dočekala ljutita družina. Približi im se medo i upita „Što se dogodilo? Zašto takva vika?“ (Vitez, 1999:16). Na to mu vjeverica kaže da je ona našla svoju sliku, a zec tvrdi da je slika njegova. I medvjed pogleda u ogledalce i stade govoriti: „Pa vi se svađate oko moje slike“ (Vitez, 1999: 15). Nitko se od njih troje usudio proturječiti medvjedu. Medvjed je uzeo ogledalce i uputio se prema svojoj kući, a tamo su ga dočekali dva medvjedića i njegova medvjedica. Čak su mali medvjedići gledali u ogledalce i zaključili da je na slici njihov tata, ali dok je bio malen kao oni. I na kraju medo objesi ogledalce na zid.

Zoran Pongračić je autor priče *Zrikoslav i Mrzorad*. Priča počinje u jednom

napuštenom vrtu gdje je živjela obitelj cvrčka violinista, a obitelj su činili jedan tata, jedna mama i jedan Zrikoslav koji je dobio ime po tome što je zrikav od rođenja, to jest, gleda u križ. No, u tom napuštenom vrtu živjela je i još jedna malobrojna obitelj običnih crnih mrava, a i njezini članovi su jedna poveća mama, nekoliko tata i tri tisuće tristo trideset tri mrava od kojih se jedan zvaao Mrzorad, a dobio je ime po tome što nije volio raditi, iako je morao. „Mrzorad je dobio ime prema tome koliko je volio raditi, a nije volio uopće.“ (Pongrašić, 2017:5). U tom vrtu su postojala pravila koja su vrijedila za cvrčke i posebno za mrave, a to pravilo jest da mravi moraju raditi, a cvrčki svirati. To pravilo se baš nije svidjelo Mrzoradu i najmanje sto puta na dan je ponavljao kako mu se to ne sviđa dok je marljivo kopao kanale, nosio sjemenke i grančice i mrvice s ostalim mravima. Isto Zrikoslav je bio ljut na pravilo koje se morao pridržavati, a to je da stoji ispred stalka za note i svira violinu. No, jednoga dana su se sreli njih dvojica. Mrzorad se žalio kako uvijek mora raditi, a Zrikoslav se žalio kako mora vježbati svirati violinu, pa su njih dvojica našli složno rješenje. Mrzorad je rekao kako bi volio naučiti svirati violinu, a Zrikoslav je rekao da bi radije vukao grančice i mrvice nego svirao violinu pa su se njih dvoje zamijenili. Na samom završetku priče Zrikoslav se brinuo za tatine i mamine violine, a Mrzorad je svake večeri svirao za svoju mnogobrojnu obitelj.

Marcus Pfister napisao je priču *Riba duginih boja i mali stranac u nevolji*. Radnja ove priče započinje usred oceana gdje je plivalo jato riba zajedno s ribicom Srebricom koja je bila najljepša riba u oceanu, ali kako je sve svoje svjetlucave ljuske dala prijateljicama, tako je njoj ostala samo jedna. Plivajući tako oceanom, naišle su na jednu ribu koja se izgubila iz svog jata. Stranac je upitao može li se pridružiti njima da ne bude sam, a one su na to odgovorile da ne žele stranca u svojem jatu jer bi imale nevolje. Mali stranac bio je žalostan jer je ostao sam jer su ga ribe odbacile samo zato jer nema svjetlucavu ljusku nego ima pruge. Tako je stranac razmišljao i dosjetio se da mu je čak i bolje na grebenu nego na otvorenom oceanu. Najedanput se pojavi strašna riba grabežljivica koja rasprši jato svjetlucavih riba i krene prema grebenu, ali riba Srebrica se sjetila da je stranac sam na grebenu i da će mu sigurno trebati pomoć da se obrani od ribe grabežljivice. Mali stranac bio je spašen te su ga svjetlucave ribe prihvatile u njihovo jato.

Lara Hawthorne napisala je priču pod nazivom *Alba- riba koja živi sto godina*.

Radnja započinje ispod površine nebesko plavog oceana gdje se raširio koraljni grad u kojemu su plivale svjetlucave ribe. Usred oceana plivala je i mlada narančasta riba zvana Alba, koja je živjela u točkastoj školjci. Svake godine za svoj rođendan pronasla nešto posebno jer za sebe kaže da ima oko za takve stvari: „Alba je skupljala lijepe predmete. Imam oko za te stvari“ rekla bi“ (Hawthorne, 2019: 5). Tako je ribica voljela sve što bi bilo točkasto, okruglo, šiljato i upadljivo za oko. Toliko bi narasla da je sve teže nalazila lijepe stvari, a umjesto toga pronalazila bi samo ružne predmete, plivajući koraljnim gradom Alba je uočila kakao se grad mijenja i da kako sve više riba odlazi. Jedne godine Alba nije imala s kime proslaviti rođendan, tužna, ali i dalje je tražila lijepe predmete za svoju kolekciju. Naišla je na biser koji je bio u plastičnoj boci, uvukla se u nju, ali kasnije nije mogla izaći, doplivala je do površine te ju je jedna djevojčica ugledala i pomogla da izađe iz boce. Kada je voda bila čista, djevojčica je Albu pustila natrag u ocean. Vrativši se u koraljni grad Alba je zamijetila da su joj se prijatelji vratili i da je opet sve čisto i puno boja, tako je Alba proslavila svoj stoti rođendan okupljena s prijateljima, a biser je krasio njezinu zbirku.

Julia Donalson napisala je priču *Pužica kitova družica* koja započinje na grebenu, na kojem pužica razmišlja kako bi htjela vidjeti svijet. Jednog dana pužica je ostavila na grebenu natpis na kojemu piše: Traži se prijevoz za put oko svijeta. Ubrzo ispred pužice pojavi se kit koji joj je ponudio prijevoz. I tako je pužica sjela na kitov rep i krenuli su zajedno na putovanje. „Ovo je more slobodno, divlje, i kit što ga cijepa noseći pužicu na vrhu repa do ledenih santi, dalekih zemalja.“ (Donalson, 2016:7). Pokazao joj je slobodno more, ledene sante, vatrene vulkane, a plovili su između pingvina i morskih pasa. No putovanje im je poremetila glasna buka glisera koji su zbunili kita koji se zbog njihove buke nasukao na obalu. Pužica se dosjetila kako pomoći nasukanom kitu i otišla je u školu i napisala djeci na ploču poruku da se na obali nalazi nasukani kit koji treba pomoć. Djeca su bez razmišljanja potrčali u pomoć te su pozvali vatrogasce i druge ljude koji su kopali rupu i hladili kita. U to vrijeme je naišla plima i kit se vratio natrag u more. Kada su se vratili na greben, odakle su i počeli putovanje, mnogo se malih pužića ukrcao na kitov rep i svi zajedno otplovili u novo otkrivanje svijeta.

Melanie Joyce autorica je priče *Velika avantura maloga pingvina* koja započinje tako što se jednog dana mali pingvin dosađivao te se odlučio poigrati sa snježnim

polarnim prijateljima. Odjedamput pred njim se stvori galeb koji mu je rekao da dosadu može ublažiti tako da pronade avanturu te mu je pokazao prema malom crvenom brodu i uputio ga da je tamo pokuša naći. Pingvin se uputio na mali crveni brod na kojem je bio kapetan morž, te ga je upitao za put do avanture. Morž mu je pokazao rukom prema pustom otoku i uputio ga prema njemu. Mali pingvin je skočio s malog crvenog broda na pusti otok gdje su ga dočekali gusari misleći da će im pingvin uzeti blago. Na to mali pingvin kaže da on traži avanturu i gusar mu pokaže na svoj gusarski brod i uputio ga je da je tamo traži. Kad je stigao na gusarski brod pingvin je ponovno upitao za avanturu, a kapetan mu pokazao prema dasci koja je vodila u more. Mali pingvin je hodao po dasci i najedanput se našao u moru. U to je vrijeme naišao morski pas. Prestrašeni pingvin ga je upitao ako zna gdje je avantura, a morski mu je pas pokazao prema obližnjim stablima na kopnu. Pingvin je od straha tako jako skočio iz mora da se našao na stablu, te je upoznao majmune. I njih je upitao za avanturu pa su mu oni pokazali prema šumi. U šumi ga je dočekao veliki, glasni i strašni lav, pa je mali pingvin brzo pobjegao i završio na proplanku gdje su ga okružile neobične životinje. Hodajući dalje naišao je na plamence koji su mu pokazali da je avantura na broju. Mali pingvin se ukrcao na brod i plovio rijekom, počelo je puhati, naišla je oluja pingvin se uplašio i zaključio da više ne želi pronaći avanturu jer se samo htio vratiti kući. U to vrijeme pingvinove želje čuo je veliki kit. „Ne plači“, tješio je maloga pingvina. „Ja znam gdje je tvoj dom“ (Joyce, 2019:18). Kit je repom pokazao prema jako dalekoj santi leda. Na kraju avanture mali se pingvin vratio kući, gdje su ga čekali mama i tata pa su mu rekli da nije ni svjestan kakvu veliku avanturu je preživio.

Helen Cooper autorica je priče *Juha od bundeve* koja započinje duboko u šumi u jednoj staroj kolibi gdje se osjeti miris dobre juhe. I ako navečer prođete pokraj kolibe možda ćete vidjeti mačka koji svira gajde, vjevericu s bendžom, a patka koja pjeva. No jednog jutra patka je privukla stolac, popela se na njega kako bi stigla do kuhače, no kuhača je pala točno na krevet u kojem su spavali mačak i vjeverica, a patka je rekla danas sam ja na redu za miješanje juhe, jer je možda bila ljuta jer ona (patak) nikada nije miješala juhu. Probudila se u to vrijeme vjeverica koja je ljutim glasom rekla to je moje! , na to se ubaci mačka koja kaže patki ti si premalen. Tako su jako vukli kuhaču dok je nisu slomili tek onda nastanu problemi jer je jedan dio kuhače odletio i udario mačka u glavu. Patak se naljutio i pobjegao iz kolibe, mačka na sve to kaže vratit ćeš

se ti, ali patak se nije vratio. Mačak se počeo brinuti gdje je patak i bio je siguran da se skriva negdje oko kuće. Mačak ga je krenuo tražiti, tražio ga je kod bundeve nije našao ništa, pa su ga čekali cijelo poslijepodne. Nisu si dali mira vjeverica hoda amo-tamo, mačak je stražario na vratima, ali patak se nije pojavio. Kada je juha bila gotova kušali su je, ali je bila previše slana jer oni nisu znali koliko treba soli jer je sol uvijek dodavao patak i opet su ga kanili pronaći, hodali su kroz mračnu šumu. Kad su se polako vraćali u svoju kolibu naišli su na upaljeno svjetlo u kolibi od sreće su viknuli to je patak! i bio je on jer je jako ogladnio pa su svi ponovno skuhalu juhu. Patak je imao čast da promiješa juhu koja je izlazila iz lonca, ali nitko mu to nije zamjerio. Patak je vjeverici pokazao kako treba odmjeriti sol i tako je ponovno zavladao mir dok se patak nije sjetio da svira gajde.

4.3. Domaće i kućne životinje u dječjoj priči

U ovom poglavlju opisane su odabrane priče o domaćim i kućnim životinjama, a to su sljedeće: *Zvrčko i Mljac - dar za Mljaca* autorice Holly Hobbie i priča *Maca papučarica* autorice Ele Peroci.

Holly Hobbie autorica je napisala priču *Zvrčko i Mljac – dar za Mljaca*. Radnja priče započela je u utorak, a Mljacov rođendan bio je u petak. Zvrčko mu je htio pokloniti najbolji dar na svijetu. Zvrčko je otišao u šumu gdje je Mljac bio zaokupljen promatranjem ptica. Zvrčko se uputio u kupovinu. Bio je u knjižnici Veli Jože i tamo su mu se svidjele razne knjige, ali niti jedna nije bila prava za Mljaca. Otišao je u željezariju kod Željka, a tamo mu se sviđao čekić s crvenom drškom. Nakon toga Zvrčko je išao u Tomičin dućan sportske opreme u potrazi za najboljim darom gdje je naišao na veliku sjajnu kuglu, ali se sjetio da Mljac ne voli kuglanje. Zatim je otišao u Katinu trgovinu kuhinjske opreme i našao je puno toga šta mu se sviđa, pritom je zaboravio da nije njemu rođendan nego Mljacu. Od sve te silne potrage, Zvrčko se vratio kući bez dara. Došlo je jutro i s njim i srijeda, a dara Zvrčko još nema pa se iskrao u grad dok je Mljac doručkovao. Navratio je do Zokijeve zoo-trgovine i sve što je bilo u njoj Zvrčku se svidjelo, ali smatrao je da je Mljac bio previše poseban za obične ljubimce. I odjedanput se javi neki glas koji je počeo ponavljati za Zvrčkom. Gledao je sve oko sebe, ali nije

shvatio tko je to bio, dok nije ugledao papagaja Tulipana kojemu je bilo dosadno u trgovini pa ga je Zvrčko pitao želi li biti iznenađenje. Tulipan je pristao biti iznenađenje, ali ga je prvo Zvrčko morao kupiti, ali nije imao dovoljno novca. Zvrčku Tulipan nikako nije izlazio iz misli jer se bojao da to nije poseban dar za posebnog prijatelja jer je Mljac proputovao svijet i vidio sve. U petak je bila zabava, a Zvrčko je sakrivao papagaja. I odjednom iskoči papagaj i otkine si jarkocrveno pero i pokloni Mljacu za rođendan.

Ela Peroci napisala je priču pod nazivom „Maca papučarica“ koja priča o marljivoj, urednoj i mudroj mački mekoga srca koja je samo željela naučiti djecu reda. Ona jako dobro zna kakve papuče trebaju kojoj djeci i silno se veseli što će ih sve sašiti. Marljiva Maca papučarica voli da joj je sve na svom mjestu. Radnja priče započinje u malom selu. U tom selu vlada lijepi red. Dvorišta su čista, svi krovovi crveni, ali jedino tko je u tom selu neuredan su djeca zato što navečer prije spavanja nitko ne posprema svoje papuče. No jedno jutro su se djeca probudila i tražila svoje papuče te ih nikako nisu mogli pronaći. Jedino mama je znala gdje su im papuče te im je rekla odnijela ih je maca. Te su djeca odlučila da idu pronaći macin dom. Kad su stigli do šume i išli sve dalje, došli su do jedne bijele kućice sa crvenim krovom, a na vratima je bio natpis maca papučarica. Maca je čula i čekala djecu, te im je otvorila vrata i upitala draga djeco, što vi želite. Pozvala ih je maca u kućicu, a kad u kućici police, a na njima plave i crvene papuče. Djeca su uzela svaka svoje papuče, ali Luka, najmanji od sve djece, svoje nije pronašao no maca mu je rekla da kada padne snijeg da će njemu sašiti nove papuče. Kad su i ostala djeca čula da maca zna šivati i ona su htjeli nove papuče te im je rekla je da će i njima sašiti druge. Djeca su krenula svojim kućama, a maca je zatvorila vrata i zaspala. Prije spavanja zapitala se hoće li ovaj put djeca spremi papuče na svoje mjesto.

5. ZNAČAJKE ODABRANIH PRIČA O ŽIVOTINJAMA

U promatranim pričama prikazane su životinje koje se najčešće javljaju u dječjoj priči. U pričama o divljim životinjama najčešće se javljaju one koje su djeci najpoznatije i koje su tradicionalno povezane ne samo s dječjom pričom, nego i s ostalim vrstama književnosti namijenjenim djeci.

Medvjed je u dječjim pričama jako česta životinja. On je snažan i velik pa ga se zato ostale životinje najčešće boje zbog svoje veličine i velike snage. U svim odabranim pričama lik medvjeda je antropomorfiziran. U pričama medvjed poprima ljudske karakteristike. U priči *Medo i klavir* medvjed je razvio vještinu sviranja klavira do te mjere da uveseljava svoju šumsku okolinu, ali postiže i priznanje među ljudima u gradskoj sredini. U priči *Medvjedica Marta i šareni planinski čaj* prikazan je odnos djeteta i majke koja se za svoje potomstvo brine i odgaja ga. U priči *Ogledalce* dolazi do izražaja autoritet koji medvjed postiže među ostalim životinjskim likovima zahvaljujući svojoj veličini i bez obzira što se čudi odrazu u ogledalu, također pokazuje ljudske osobine, kao i ostali članovi medvjede obitelji. U priči *Hrkalo* naglašena je još jedna osobina koja se pridaje medvjedu, a odnosi se na to da je to troma i lijena životinja koja veći dio života provede spavajući.

Vuk se u dječjim pričama javlja kao strašna i opasna životinja, većinom je crne boje, strašnih kandži te privlači dječju pozornost jer uglavnom donosi nevolje. U priči *Vuk koji je ispao iz knjige* navedene su situacije koje asociraju na nekoliko poznatih priča, te je ublažena prijatna koja je povezana s tom životinjom, naročito u bajci. U ovoj je priči vuk zapravo dobar i smiješan lik koji se boji mačke te na razne načine pokušava se vratiti u svoju knjigu iz koje je ispao. U priči *Zvrčko i Mljac-dar za Mljaca* likovi su antropomorfizirani i bliski dječjim likovima, a tome doprinosi i tema priče. U

Priči o vučiću Grgi naziru se u većoj mjeri motivi kojima se prikazuje vučji život, onakav kakav je u prirodi, međutim to je prikazano na način blizak djeci.

U priči *Riba duginih boja i mali stranac u nevolji* glavni lik je riba koja ima ljudske karakteristike, te se prepoznaje problem povezan s prihvaćanjem i različitosti. Nerijetko su priče o životinjama povezane s ekološkim temama, a to je uočljivo u pričama *Alba- riba koja živi 100 godina* je edukativnoj priči koja ukazuje na problem zagađivanja voda koje su staništa brojnih organizama. Slične tematike je i priča *Pužica kitova družica* koja priča o spašavanju nasukanih morskih životinja i kako i njima treba pružiti pomoć.

Likovi životinja često su povezani s avanturom i uzbuđenjem. Nerijetko se radi o nešto neobičnijim životinjama koje djeca uglavnom susreću u zološkim vrtovima i koje mogu smatrati egzotičnima. S obzirom na sadržaj i karakterizaciju likova priče *Velika avantura maloga pingvina, Orangutan se boji te Suli u avanturi* jasni su primjeri fantastične priče jer su u njima likovi u potpunosti karakterizirani kao ljudi.

Među pričama o životinjama velik je broj tekstova koji tematiziraju domaće životinje koje su nekada živjele na selu, a danas su nerijetko kućni ljubimci. I ove životinje su tradicionalno povezane s dječjom književnošću i najčešće su antropomorfizirane. To se odnosi na priče *Zrikoslav i Mrzorad* i *Maca Papučarica*.

Sve navedene priče mogu se primijeniti u radu s djecom predškolske dobi. Pisane su jednostavnim jezikom, a likovi su bliski djeci. S obzirom da su likovi antropomorfizirani, često se u pričama tematiziraju situacije koje su karakteristične za dječje odrastanje ili donose sadržaje koji su djeci zanimljivi.

6. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu promatra se dječja priča kao književna vrsta i pripadnost u dječjoj književnosti. Dječjom pričom se smatra najobuhvatnijom vrstom dječje književnosti. Priča je uz dijete od kada počne usvajati jezik i sa djetetom ostaje dok si dijete ne nađe drugu vrstu književnosti. Prikazana je podjela dječje književnosti te koliko je djeci priča važna za njihov razvoj.

U radu su promatrane dječje priče domaćih i stranih autora. Može se zaključiti da se među suvremenim pričama češće pojavljuju one u kojima su likovi divlje životinje. Među odabranim pričama prevladavaju one koje kao likove imaju divlje životinje. Mnoge od njih su prisutne na europskom području i djeca ih doživljavaju kao bliske ne samo na temelju suvremenih priča, nego i na temelju usmenoknjiževnih tekstova, naročito bajki. To se odnosi na likove poput medvjeda i vukova. Suvremene priče o životinjama nerijetko su povezane s ekološkim temama. Priče u kojima su likovi životinje čije je stanište na drugim kontinentima češće tematiziraju avanture.

S obzirom da se u radu promatraju priče u kojima su likovi antropomorfzirani, može se zaključiti da se u njima ne tematizira život životinja onakav kakav je u prirodi, već se razrađuje neka druga, često edukativna tema. Navedene priče pružaju djeci novo iskustvo, mogućnost upoznavanja svijeta koji ga okružuje, ali i razmišljanje o situacijama u kojima se našlo ili s kojima se susrelo. Djeca vole životinje te u njima traže i svoje kućne ljubimce, poistovjećuju se s njima, vole slušati i čitati o njima,

oponašati ih te poruka priče lakše dopire do djeteta ako se prikazuju kroz likove životinja.

7. LITERATURA

Izvori:

1. Bedford, D. i Chapman, J. (2017) „Mama medvjedica i mali medo“, Školska knjiga Zagreb
2. Donaldson, J. i Scheffler, A. (2009) Pužica kitova družica, Ibis grafika
3. Donaldson, J. i Oxenbury, H. (2017) Divovsko skakutalo, Ibis grafika
4. Hawthorne, L. (2019) Alba-riba koja živi 100 godina, Planetopija Zagreb
5. Holmqvist, S. (2018) Orangutan se boji, IKEA of Sweden AB
6. Hobbie, H. (2005) Zvrčko i Mljac: Dar za Mljaca, Algoritam
7. Joyce, M. (2019) Velika avantura maloga pingvina, Zagreb: Naša djeca
8. Katačić Kožić, E. (2016) Medvjedica Marta i šareni planinski čaj, Ibis grafika
9. Lallemand, O. (2018) Vuk koji je slavio rođendan, Znanje
10. Litchfield, D. (2017) Medo i Klavir, Mozaik knjiga
11. Peroci, E. (2015) Maca papučarica, Mozaik knjiga
12. Pervan, J. (2013) Hrkalo, Naša djeca Zagreb: Evenio Varaždin
13. Pfister, M. (1992) Riba duginih boja Tehnička škola Zagreb
14. Pilić, S. (2010) Priča od vučiću Grgi Zagreb: Državni zavod za zaštitu prirode
15. Pongračić, Z. i Kuman, B. (2017) Zrikoslav i mrzorad Knjiga u centru
16. Robberecht, T. (2015) Vuk koji je ispao iz knjige Planetopija
17. Šimleša, M. (2017) Suli u avanturi, Profil knjiga
18. Vitez, G. (1999) Ogledalce, Zagreb: Golden Marketing

Literatura:

1. Crnković, M.(1990) Dječja književnost, Zagreb: Školska knjiga
2. Crnković, M.(1986) Dječja književnost, Zagreb: Školska knjiga
3. Crnković, M.(1966) Dječja književnost
4. Crnković, M. i Težak, D. (2002) Povijest hrvatske dječje književnosti, Znanje
5. Diklić, Z. , Težak, D. i Zalar, I. (1996) Primjeri iz dječje književnosti, Zagreb: Divič
6. Hameršak, M i Zima, D.(2015) Uvod u dječju književnost, Leykam international d.o.o.Zagreb
7. Hranjec, S.(2006) Pregled hrvatske dječje književnosti, Školska knjiga Zagreb
8. Težak, D.(1991) Hrvatska poratna dječja priča, Zagreb: Školska knjiga
9. Visinko, K.(2005) Dječja priča-povijest, teorija, recepcija i interpretacija Školska knjiga Zagreb

8. Sažetak

U radu se promatraju životinje kao likovi u dječjoj priči. Rad je podijeljen na 9 poglavlja. U uvodu je navedena tema rada i najavljeni su promatrani sadržaji. U prvom i drugom poglavlju navedene su značajke dječje književnosti. Navedena je definicija dječje književnosti i navedene su glavne vrste dječje književnosti. U trećem poglavlju navedene su značajke dječje priče, te je podijeljena s obzirom na različite značajke i naveden je njezin značaj u dječjem razvoju. U četvrtom su poglavlju navedene značajke dječjih priča koje za likove imaju životinje. U drugom dijelu rada prikazane su odabrane dječje priče u kojima su likovi životinje. Priče su podijeljene s obzirom na to jesu li likovi divlje ili domaće životinje. U petom poglavlju istaknute su značajke odabranih priča. U zaključku se navodi da su likovi antropomorfizirani i da priče uglavnom obrađuju teme koje su zanimljive djeci predškolske dobi.

9.SUMMARY

The work observes animals as characters in a children's story. The work is divided into 9 chapters. In the introduction, the topic of the work is stated and the observed contents are presented. The first and the second chapter lists the features of children's literature. The definition of children's literature is given and the main types of children's literature are listed.

In the third chapter the features of the children 's story are listed, and are divided according to their difference and its importance in child development is stated. In fourth chapter features of children's stories are presented in correlation with characters as animals.

In the second part of the work selected children's stories are shown, in which the characters are animals. The stories are divided according to whether the characters are wild or domestic animals. In the fifth chapter, the features of selected stories are highlighted. The conclusion states that the characters are anthropomorphized and that stories mainly deal with topics that are in the interest to preschool children.